

Min barndom og ungdom i Svejlbæk 1947-1957

Af: Josef A. Jørgensen

Josef A. Jørgensen er født i 1940. De første barndomsår lever han en omskiftelig tilværelse under små kår. Men i 1946 finansierer bedsteforældrene indretning af en lejlighed, så han og moderen, Elisabeth Jørgensen, kan flytte til Svejlbæk, hvor det meste af deres familie bor. Dette er et uddrag af Josefs erindringer:

I 1947 flytter min mor og jeg ind på adressen Julsøvej 220 i en nyindrettet lejlighed på 1. sal ud mod haven (se indramning). Det hvide hus var på det tidspunkt ejet af gartner Holger Egeberg, der var min mors morbror. Udnyttelsesgraden af huset var ekstrem stor. Foruden os logerede Holger Egeberg i et værelse på 1. sal ud mod gaden. I stueetagen mod gaden boede familien Hansen: Kaj, Marie og Folmer. I stueetagen mod haven boede familien Nielsen: Grethe, Villiam og Lilli. I kælderen mod gaden havde min mor Lisbet, der var uddannet væver, udstilling af håndvævede varer med salg for øje. Hun fik dog aldrig så meget gang i salget, så det kunne brødføde os. Varerne vævede hun i annekset til villa EKKO, som hendes moster havde stillet til hendes rådighed. Vores lejlighed var meget hyggelig og bestod af en stue med skråvægge og en lille soveplads adskilt fra stuen med en portiere samt et lille køkken. Senere fik skomager Aksel Hansen værksted i kælderen.

Julsøvej 222 og 220 omkring 1950

Holgers gartneri bestod af et stort drivhus og bl.a. dyrkning af tomater med forretning ud mod gaden. Endvidere et stykke jord mod syd. Til huset hørte nogle haveskure, hvori der var fælles gammeldags lokum med spand. Spanden tømte Holger i jorden, hvor indholdet indgik som gødning til produktion af varer til gartnerbutikken, der ses til højre for det hvide hus.

I huset til venstre (Julsøvej 222) havde Holger Pedersen købmandsforretning. Bemærk også telefontrådene. Holger Egeberg havde tlf. Svejlbæk 45. Foran købmanden holder tandlægens Mercedes med hækmotor.

Min mor er datter af Louise Egeberg og Holger Jørgensen (der altså er mine bedsteforældre). Min mormor er datter af Maren og Edvard Egeberg (mine oldeforældre). Edvard Egeberg var en kendt forfatter, og han fik i 1906 opført villa EKKO. Den ligger på vejen, som er opkaldt efter ham – nærmere bestemt Edv. Egebergs Vej 5.

Flytning til villa Ekko

Vi boede i huset på Julsøvej frem til 1950, hvor mine bedsteforældre flytter fra Ribe til EKKO efter at have bekostet en tilbygning mod vest, som indeholdt en verandastue på 1. sal og et værelse i kælderen. Moster flyttede til "Signehuset" ved siden af EKKO, som hun havde arvet fra en slægtning i USA. Der var nu plads i EKKO, og mor og jeg flyttede dertil og boede her sammen med bedstefar og bedstemor. Jeg sov på en tangmadras i en af spisestuens slagbænke. Her skal bemærkes, at der blev lavet en ordning, som indebar, at mine bedsteforældre betalte huslejen til moster, og at min mor, Elisabeth, skulle arve EKKO efter hende.

Villa Ekko

Svejbæk i 1950'erne

Dengang var Svejbæk en rigtig landsby/stationsby med alt hvad der hørte sig til en sådan: Station, smed, skomager, mælkeudsalg, slagter, gartner, tatol, bager, telefoncentral, iskiosk og 2 købmænd. Træskofabrikken udgjorde en væsentlig del af udkommet for byens folk. Der var også en bøjlefabrik, hvor bl.a. min skolekammerat Kurts mor – og også Kurt selv - en tid arbejdede. Der var en gummilamelfabrik ved skolen i Sejs. Og så de to gårde: Niels Jensens Karolinelyst og Peter kreaturhandlers Kirsebærgården.

I forbindelse med bagerforretningen (Julsøvej 216) var der en café. Her holdt skakklubben til. Der spillede nogle af mine kammerater skak med bl.a. en meget habil skakspiller, Knud Andersen. Kurt og jeg havde tidligt lært skakreglerne. Jeg af bedstefar - og vi spillede af og til et parti i Ekko.

I 1948 oprettede en tidligere taxavognmand fra Resenbro en busrute fra Ludvigsløst til Silkeborg. Manden var Michael Christensen. Han var en stor personlighed. Lige efter oprettelsen fik vi drenge lov at køre gratis med til Silkeborg. Senere, da vi var lærlinge, kørte vi om vinteren med Michael til lav pris, måske børnebillet. Michael bestemte egenrådigt over denne rute. Han præsterede sågar at bortvise nogle damer, som nok havde gjort sig utilbens.

I Svejbæk boede dengang også to erhvervsfiskere: Aksel Nielsen og Laurs Kristensen (fisker). Deres fiskeri foregik fra robåde, således at én roede og en anden sad i bagstavnen og satte kroge med agn ud. Tidligt næste morgen roede de ud og røgtede krogene. Derudover fiskede Onkel Peter (Ålekroen) med stålmotorbåd og vod.

På en tom grund lige overfor Rytterholtsvej 9 var der et gravet beskyttelsesrum. Rummet bestod længe efter krigen og blev sommetider brugt af børn og unge til mere eller mindre lyssky aktiviteter.

Interessante tilflyttere

Til Svejlbæk kom en ung mand, Chris Ewertsen, fra København, som købte nogle tønder land nord for banen af Niels Jensen. Chris var også et multimenneske. Han begyndte at køre mælk på 3 hjulet budcykel for et mælkeudsalg i Svejlbæk. Chris var for os drenge et spændende bekendtskab. Han byggede selv huse, beboelse og en hønse/gåsefarm. Min legekammerat Folmer og jeg kom hos Chris og fulgte hans gæs på græs i en nærliggende eng.

En anden tilflytter var læge Justesen. Han kom fra Holland og havde været læge i Indien. Han boede på Rytterholtsvej 9, og han havde i haven en bygning med kuplet tag. I denne bygning var installeret en kraftig stjerneikkert – altså et lille stjerneobservatorium.

Der kom også en tredje spændende familie til byen: Sadelmager Willum med kone og 3 børn. Han købte et mindre stykke jord af Niels Jensen nord for banen. Der byggede han på primitiv vis et meget lille ”uautoriseret” hus. Det kunne næppe godkendes af nutidens myndigheder. Han havde et mindre menageri – og inde i huset kunne man godt træffe en gedebuk.

Zoologisk Have i Svejlbæk

Måske var den mest spændende en mand, der omkring 1950 kom til Svejlbæk. Jørgen Pedersen. Han åbnede sammen med sin norske kone i 1950’erne mini Zoo/dyrepark (på området sydvest for Ludvigslust langs Julsøvænget). Der var ponyer, aber, fugle, slanger, pelikan, fiskehejre, kaniner, marsvin m.m.m. Vi drenge kom i parken uden betaling og gik til hånde. Bl.a. trak vi ponyheste, hvoraf der var 3, rundt i parken med besøgende ”ryttere” (børn). På et tidspunkt gik der ild i et af husene, hvor der var fugle, slanger og aber. Mange af dyrene omkom. Efter branden gik det rygte, at en giftig cobraslange stadig levede i sumpene nedenfor Ludvigslust. Et antal aber undslap. Dem prøvede vi at indfange i træerne efter branden. Det hed sig, at nogle af aberne levede et stykke tid efter i træerne i området. Desværre eksisterede zoo ikke ret længe.

Lars Peter

I Svejlbæk færdedes/boede i nogle år Lars Peter. Han holdt – så vidt jeg husker – til i noget, der forekom mig som en kartoffelkælder, beliggende mellem viadukten og Ibsbo/Oldemors Hus. Lars Peter havde en medfødt skavank på det ene ben, som gjorde ham halt. De kår han levede under og hans halte gang, kunne få en og anden til at anse ham for en stakkel. Men Lars Peter læste aviser og var velorienteret. I perioder var han færgemand ved Ålekroen, hvor passagerer betalt 25 øre for en sejltur. Han boede da på Færggården. I perioder var han engageret som medhjælper i cirkus. Mange år senere kunne man møde Lars Peter flot iklædt i Silkeborgs gader. Da var han – så vidt jeg ved – blevet folkepensionist.

Knud

Knud Larsen var et multitalent. Han byggede efter krigen et værelse til sin mors hus (senere Rytterholtsvej 26, nu nedrevet). Værelset blev bygget af brugte rensede mursten fra tyskernes huse i Peters skov. Værelset var meget privat, selv ikke Knuds mor havde fri adgang dertil.

Knud sejlede om vinteren i den engelske handelsflåde og tilbragte somrene i Svejlbæk. Han havde her en lille flåde bestående af et sejskib Joy (spidsgatter), dengang vist søens største, en mindre sejlboat Joy2, som han selv havde bygget og en slæbejolle Tini.

Knud havde såvidt jeg husker ingen egentlig uddannelse. Knud kunne bygge en el-motor. Knud kunne male et kunstmaleri. Knud kunne bygge flitsbuer i asketræ og ramme en el-pære på stor afstand.

MEN Knud var pædofil. Hos Knud kom drenge, herunder jeg selv. På ovennævnte grundlag var det selvfølgelig usigeligt spændende at komme hos Knud. Vi sejlede, vi legede indianere ovre i skoven, kun iført lændeklæder, vi skød til måls med bue og pil, Knud tegnede Fedtmule og andre Anders And-figurer, Knud byggede forskellige ting til os, og Knud fotograferede også drenge kun iført lændeklæde eller helt nøgne. Alt dette have være ubetinget skønt, hvis ikke Knud havde forlangt en pris for vores deltagelse. Jeg husker som nogle af de første oplevelser, at man kunne betale en kvalitet fra Knuds side med at modtage et antal dask (udenpå bukserne) med bar hånd eller med en kludesko. En overkommelig pris set med vore øjne. Gradvist steg ydelserne fra Knud og betalingerne fra drengene. Bukserne kom af og kludeskoen blev til spanskrør o.s.v. Min gang hos Knud ophørte med min flytning til Abild i 1952. Men Knuds omgang med andre drenge fortsatte en tid endnu. Knuds pædofile aktiviteter blev mere hardcore, og på et tidspunkt undrede en mor sig over at hendes drenge en dag havde slemme striber over ballerne og forlangte en forklaring. Nu rullede lavinen. Knud blev anholdt, flere drenge med deres forældre blev indkaldt til retten for at forklare. Politiet fandt en lem i gulvet i Knuds værelse. Derunder gemte sig et stort antal fotos af pædofile begivenheder, og Knud var afsløret. Han idømtes (så vidt jeg husker) et års fængsel. Efter fængselsopholdet var Knud en mærket mand. Han blev boende i Svejlbæk og bevægede sig rundt som en jaget hund.

Jeg ved i øvrigt, at Knud nogle år før sin død pludselig fik ikendt en livsvarig pension som kvittering for sin farefulde sejlads i den engelske handelsflåde i en farlig tid. Grundlæggende har jeg – og havde – ondt af Knud, som ikke kunne styre sine seksuelle tilbøjeligheder. Ikke mindst set på baggrund af det talentfulde menneske, han var.

Prominente beboere i Svejlbæk

I Svejlbæk boede også mere prominente folk. Her skal nævnes: Tandlæge Iversen, Tandlæge Block Jørgensen, bogtrykker Sørensen, arkitekt Sørensen, frk. Lang og ikke mindst skibsreder Smiegelov. De boede alle på Kalsholtvej. Skibsrederen havde en hovmester Hansen ansat. Han boede med konen i hovmesterboligen (ved banen). Man sagde, at hovmesteren ikke ”kun” var hovmester, men at han også delte seng med rederen. Da Hansen var slidt op, blev arbejdsmand Viggo Hansen ansat som hovmester. Viggo var en mand af folket, og han berettede gerne om sine meritter hos rederen. Viggo gik i spidsbukser (uniform) og kunne bl.a. fortælle om en flyvetur til Paris med rederen. Viggo havde aldrig før været så langt hjemmefra. Viggo var glad for flasken og kunne således fint underholde rederen.

Det var for mig en begivenhedsrig periode, og der knytter sig rigtig mange minder dertil.

Skolen

I 1947 begyndte jeg i Sejs skole, som bestod af den gamle skole (hvor nu Enebærparken ligger), hvor lærer Petersen underviste de 4 ældste klasser, og forskolen (nu: Tyttebærhuset), hvor frk. Thomsen underviste de 3 yngste klasser. Det var skrappe lærere. Frk. Thomsen slog i hovedet med violinbuen og sladrede til lærer Petersen, når hun ikke kunne styre os. Lærer Petersen kunne både give lussinger udenfor klassen og strambuks ved siden af katederet og et passende antal rap af pegepinden. Petersen betjente sig også af mobning. Et eksempel: Hvis én havde forbrudt sig, var der altid en ledig plads til den formastelige ved siden af en lidet anset og nok også fattig pige. Hvor var det synd for hende.

Den første skoleudflugt var: til fods til Ludvigslyst, hvor der var forskellige lege m.v. på en cementplatform fra tyskertiden. En anden med Hjejlebåd til Himmelbjerget. Og en tredje med tog til Vesterhavet. Da jeg kom hjem kunne mine seler næsten ikke holde bukserne oppe på grund af de mange fine sten i lommerne.

Cementplatformen ved Ludvigsløst

Da jeg aldrig havde kendt min far havde jeg svært ved at svare på spørgsmål ude i byen og i skolen om min herkomst. Jeg syntes det var svært og sagde, at min far var tømrer, og at han var død. Men i virkeligheden vidste jeg slet ikke noget om ham.

Fritidsaktiviteter

I denne periode lærte jeg at cykle. Det foregik på mosters bedstemorcykel. Jeg – henholdsvis min kammerat – sad nede i stelbuen og kunne lige nå styret med hænderne opad. Således ned ad Rytterholtsbakken for at lære balancekunsten. Det med pedalerne kom senere.

I perioden lærte mine kammerater og jeg at løbe på skøjter. For mit vedkommende foregik det med skøjter skruet på et par gamle fedtlæderstøvler af farbror Johans. Støvlerne sad dårligt fast og de var voksenstørrelse, måske str. 44. På den tid boede i Svejlbæk nogle tyske søstre ved navn Hønicke. De var kunstskejteløbere og underviste os på Julsø.

Hos moster boede hendes gamle ca. 90-årige demente og meget tunghøre farbror Johan. Jeg m.fl. morede os med at drille ham, hvorefter han gang på gang – selvfølgelig uden held – forsøgte at fange os. I villa Højen flyttede vi en nytårsaften en kano fra haven og ind på trappen mellem stueetagen og første sal. Folkene var hjemme, men hørte ikke flytningen.

Engang peb jeg over, at jeg ikke måtte være ude lige så længe om aftenen som nogle andre drenge. Problemet løste mor ved en aften at lade mig gå ude uden at kalde mig ind. Det kom til ”at holde hårdt”. Længe efter at kammeraterne var gået ind, kedede jeg mig, og gik så ind.

En vinter gik jeg på danseskole i forsamlingshuset. Jeg dansede med Anni, der boede nord for banen. Men til afdansningsballet kunne jeg ikke være sikker på at skulle danse med hende, så jeg valgte for en sikkerheds skyld ikke at deltage. Det blev jeg ikke populær på.

Dramatiske hændelser

Vi havde på et tidspunkt skorstensbrand. Brandbilen kom og slukkede den. Jeg var lidt stolt af, at det var hos os.

Mor blev påkørt af toget, da hun med et familiemedlem skulle i Bio. Hun blev hentet af ambulancen og tilset på sygehuset. Heldigvis var der ikke alvorlige skader.

En nytårsaften kørte to tog frontalt sammen på stationen. Et tog med damplokomotiv holdt på stationen, da et motorvognstog fra Ry kørte ind på stationen på samme spor. Motorvognsføreren nåede at springe ud før sammenstødet. Vi hørte braget fra lejligheden.

*Motorvognen efter sammenstødet.
Svejbæk Station. 1948*

En dreng brændte Karolinelysts avlsbygning ned. Han legede med tændstikker på høloftet. Heldigvis var Niels og Anna på det tidspunkt i gang med nybyggeri af Lynggården nord for banen.

En prokurist Nissen stod på en togvogn, som blev skubbet ad et lille spor fra stationen til træskofabrikken. Han skulle bremse vognen før fabrikken. På et tidspunkt faldt han af vognen og trillede ned under denne og fik begge ben kørt af. Nissen var en gæv karl og vendte tilbage med 2 krykker og passede i flere år Holger Egebergs forretning, når han var væk.

En dag kom min skolekammerat Kurt og jeg cyklende ad Aløvej mod øst. I krydset Rytterholtsvej-Aløvej kørte Kurt ind i siden på en bil. Det viste sig, at der i bilen sad to politibetjente, som var på vej til min mor i anledning af, at hun på det tidspunkt prøvede at hjælpe en kvinde, frk. Foss, ud af Tyskland efter krigen.

I byen ved Julsøvej boede Stille Hansen med sin kone. Han tålte ikke støj. Det betød selvfølgelig, at jeg m.fl. underholdt ham med støj specielt nytårsaften. Efter en sådan støjunderholdning kom fru Stille Hansen op til min bedstemor og beklagede sig over mig. Jeg stod diskret udenfor vinduet og observerede klageekspeditionen. Efter at klageren var forduftet gik jeg ind til bedstemor og sagde "Ha, det fik hun ikke noget ud af". Nu blev det bedstemor alt for meget, og hun kastede sig over mig for enden af slagbænken og tampede løs på mig. Episoden mindedes bedstemor og jeg ofte senere, og lo af den.

Vores lege og aktiviteter

På søen legede vi "færger". Vi gjorde som Hjejlefolkene: sejlede fra bro til bro og fortøjede. En gang sprang jeg ved siden af broen ved sommerhuset BIMP og erfarede, at der var så dybt, at jeg med nød og næppe kom op igen. Vi sejlede i øvrigt altid i robåd. Bedstemor havde beordret, at vi altid skulle sidde midt i båden, når vi stod til søs. Det overholdt vi ikke altid. Helt ufarligt har det ikke været. Der var jo ikke noget med redningsveste dengang.

I haven hos Kurt gravede vi huller i jorden og monterede pinde, gamle barnevognshjul og dåser med et lille hul i bunden til "benzinforbruget", så hullerne på den måde gjorde det ud for biler.

Sammen med en anden kammerat legede vi ”voksne”. Jeg tog cigarer fra Holger Egeberg og fra bedstefar, og vi røg dem i nogle betonkanaler under jernbanen. Når vi havde røget nok og var blevet stille og blege gik vi hver til sit og fandt steder, hvor vi kunne brække os og rekreere før turen hjem til familien.

Om vinteren slædede vi på bakken ved Niels Jensens gård, Karolinelyst. Vi var altid velkomne på såvel slædebakken som i stalden. Om foråret gik vi i skoven, og når grøfterne tøede satte vi pinde (skibe) i vandet og fulgte dem. I det hele taget havde vi nok gang i alverdens ting, som vi egentlig ikke havde noget at skaffe med. Det havde sikkert været godt med en mand/far, der kunne interessere sig lidt for og regulere mine tiltag. Jeg gik nok lidt for lud og koldt vand.

I Holger Egebergs hus boede William. Han byggede svævefly og drager, som vi hjalp at trække op i snor på Niels’ marker. Somme tider forsvandt et svævefly i skoven, efter at William havde brugt bunker af tid på at bygge det. Når Folmer og jeg sagde ”sgu og fanden” sagde William, at han nok skulle bande det, der skulle bandes her. William spillede klaver i lejligheden under os – efter gehør. Han arbejdede også på bøjlefabrikken. Der savede han i flere omgange noget af sine fingre. Men efter nogen tid hørte vi ham igen spille lige så godt som før. William tog også bedstefar bagpå sin motorcykel til hjemmeværnsøvelser.

Specielt om vinteren brugte vi skomagerens og smedens værksteder som varmetuer. Vi måtte gerne komme hos dem og snakke og se, hvad de lavede. Smeden hed Marius Christensen og blev kaldt ”Knygme Stentme”. Det var hans måde at bande på. Jeg tror, han var medlem af Indre Mission. Knygme Stentme havde som en af de første forhandling af BFC ”røvfræsere” (slang for knallerter). Han selv og konen kørte lange ture på hver sin BFC. Skomageren hed Aksel Hansen. Han var en lille mand, der havde sin forretning først i Holger Egebergs kælder, derefter i købmand Løhdes hus. Vi brugte også stationens ventesal som varmetue. Der var vi dog ikke velkomne.

Folmer og jeg kørte til gartnerauktioner i Silkeborg med Holger Egeberg i bagerens flotte blå 2 personers Chevrolet. Bag i bilen var klap, hvor varerne kunne være.

Med den gamle EKKO-båd sejlede vi om efteråret æbler til familien, som boede Ry. Det var dem, der ejede grunden med æbletræer nedenfor Signehuset. Når Ekko-båden skulle på land samledes hele nabolaget for at deltage. Dengang kom der ingen kranbil for at løfte båden op af vandet.

På Ludvigslust var der lige efter krigen indkvarteret tyske flygtninge. De blev bevogtet af blåuniformerede CB-vagter. Efter flygtningenes afrejse syntes vi det var spændende – og nok også lidt uhyggeligt – at gå ind i den bygning, som flygtningene havde boet i. Det var en 2 etagers anneksbygning langs banen med en hel del værelser, hvor der var køjesenge med halm i.

*Ludvigslust.
Til højre: anneksbygningen.*

I en periode var jeg bydreng hos købmanden og lærte på den måde de dyre adresser og deres beboere at kende. Nogle af de ”dyre beboere” handlede hos Holger Egeberg og var så skamløse ikke altid at ville betale, hvad varerne kostede. En tid gik jeg også med 3 forskellige søndagsaviser (Århus Stiftstidende, Jyllandsposten og Berling’eren) i Sejs og Svejlbæk. Somme tider havde jeg en kammerat med. Så gik vi til bageren og købte wienerbrød. Efter nogen tid kunne min mor konstatere, at ruten gav underskud – nok på grund af wienerbrødet. Mit job som avisbud blev derefter indstillet.

En anden måde at tjene penge på – for eksempel til en biografbillet – var at samle brugte aluminiumsdåser og sælge til produkthandleren i Silkeborg. I biografen så vi film om Hoppalong Cassidy.

Ja, der var ikke brug for nogen skolefritidsordning dengang. Vi drenge havde absolut ikke problemer med at få fritiden fyldt ud.

På sygehuset

I 1952 kommer jeg til Abild Landbohjem ved Tønder og tjener på landet i 1½ år. Efterfølgende på Klank Efterskole. I 1956 kommer jeg tilbage til Svejlbæk. Allerede på efterskolen havde jeg døjet med ondt i maven. En nat efter hjemkomsten bliver det helt galt, og bedstefar ringer tidligt om morgenen til doktor Dickmeis (den yngre), som hurtigt kom og så til mig og konstaterede, at jeg havde blindtarmsbetændelse. Jeg blev hentet af ambulancen, og bedstefar kørte med på turen til sygehuset. Straks efter ankomsten: En hurtig nedre barbering (med skraber), en beroligende sprøjte, en køretur til operationsstuen, kravle ved egen kraft over på operationsbordet, æterbedøvelse med maske, tælle til ti, holdes fast af en sygeplejerske i hver arm, kvælningsfornemmelse, OPERATION. Dette forløb gav mig i mange år skræk for bare at nærme mig sygehuset. Efter operationen var jeg indlagt en uge. Først med opkastning og senere skulle stingene tages ud af en ung pige, som sagde, at det var første gang hun prøvede det. Det skulle hun ikke have sagt. Jeg havde desværre under indlæggelsen en kraftig forkølelse med hoste. Det var ikke godt, når man havde et frisk operationssår. På sygehuset var der dengang en meget stor, kompetent, frygtet og autoritær oversygeplejerske ved navn Hansen (moster Alma). Hun lagde hele sin vægt ind over mig i sengen og sagde: ”Host nu bare, min dreng”.

Knallert-kørsel

Da jeg vendte tilbage til Svejlbæk kunne jeg ikke svømme. Heldigvis påtog Ewald sig at lære mig det. Det foregik i en lille vig i Borresø, hvor ingen rigtigt kunne se, hvad vi havde gang i. Som 16-årig fik jeg min første knallert, og vi holdt mange ”aftensnakkemøder”. Typisk kunne de forløbe som her: Vi stod under gadelygten, hvor Rytterholtsvej krydser Aløvej. Somme tider startede vi lige knallerterne og gassede lidt op for lige at kontrollere, om de stadig var OK. Engang kunne vi finde nogle små søm på vejen der. Jeg tror, det var blevet grosserer Hauge for meget med disse aftensmøder og tilhørende motorlarm, og at han derfor havde gang i noget ”selvtægt”.

Den første knallert var en Puch og siden kom andre til. Nogle kunne køre 60 km i timen, hvis man var omhyggelig med at holde dem i god stand, og hvis man polerede skyllekanalerne. Vi kørte specielt om sommeren på arbejde og til motorløb bl.a. i Løvel ved Viborg og Hem Odde ved Mossø. På et tidspunkt var jeg på en tur sammen med Folmer rundt om søerne. Vi kører da på en smal sti langs vandkanten nær Himmelbjerget. Jeg fik overbalance og måtte stå af for ikke at falde i vandet, men knallerten rullede flere meter ned af en høj skrænt. Jeg måtte i vandet og hente den op. Jeg kom på slæb med Folmer til Svejlbæk Færge, hvorfra vi fik hentet en robåd og færget knallerten til Ekko. En anden knallerttur var med Ewald til Linå Kro. Her blev vi meget berusede, men vi skulle jo hjem. Så vi kørte på frihjul ned gennem Linå Vesterskov til Oldemors hus, hvor Ewald boede. Jeg følte mig ikke i stand til at klare resten af turen og overnattede hos Ewald. Det vakte uro, at jeg ikke kom hjem, og bedstemor indledte ligefrem en eftersøgning af mig søndag morgen.

Oldemors Hus

Fester – og uddannelse

Men jeg var jo ved så småt at blive voksen og gøre mig nogle erfaringer. Og de efterfølgende år blev da også præget af fester og ofte bal i forlængelse heraf, , bl.a. følgende steder: Linå Kro, Resenbro Kro, Højborg ved Virklund, Sønderport og Blue Moon i Silkeborg, Funder Kro, Lysbro Kro samt Gl. og Ny Hattenæs. Det var så også her man begyndte at finde interessante bekendtskaber af det modsatte køn.

Men tiden kunne jo ikke blot gå med knallerter og andre ”unoder”. Jeg måtte tage stilling til uddannelse og arbejde. En af overvejelser var at komme i lære som automekaniker. Det lykkedes dog ikke at finde en læreplads. I stedet arbejdede jeg så en periode hos maskiningeniør Simonsen, der i Sejs tæt på Sejs Søvej havde en lille maskinfabrik, som producerede kiler. Simonsen var en dygtig forretningsmand, som hurtigt fandt ud af, at det ”gik an” at sætte mig til at producere kiler på fabrikkens metalhøvle og fræsere. Jeg var da også pavestolt af at arbejde på lige fod med de 2 andre voksne ansatte. Her arbejdede jeg så cirka et år, før jeg 1. februar 1957 startede som lærling på Lysbro fabrikker. Dermed startede et nyt kapitel af mit liv udenfor de velkendte rammer i Sejs-Svejbæk.

Josef fik efter læretiden på Lysbro Fabrikker svendebrev som maskinarbejder 31. januar 1961. Dagen efter påmønstrede han ØK's skib MS Falstria. Han videreuddannede sig senere til maskinmester og efter et spændende arbejdsliv med mangeartede job gik han på pension i år 2000. Josef bor i dag (2018) i Silkeborg, men ejer fortsat villa EKKO.